

Sosiaaliohjaus

Sosiaaliohjaus on yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa yhdessä tehtävää, suunnitelmallista asiantuntijatyötä, jonka lähtökohtana on hyvinvoinnin ja voimavarojen vahvistaminen. Työn tavoitteena on osallisuuden ja toimijuuden lisääntyminen arjessa ja erilaisissa elämäntilanteissa.

Sosiaaliohjauksella tuetaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia asiakkaita, huomioiden elämäntilanne, osallisuus, sosiaalinen hyvinvointi ja turvallisuus, toimintakyky sekä kulttuurinen moninaisuus kokonaisvaltaisesti. Sosiaaliohjaus on yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen neuvontaa, ja tukea palveluiden käytössä sekä elämän hallinnan vahvistamisessa, esim. toimeentuloon ja työllistymiseen, vanhemmuuteen, ikääntymiseen, riippuvuuksiin, vammaisuuteen liittyvää neuvontaa, ohjausta ja päätöksentekoa. Se on palvelutarpeen tunnistamista sekä asiakastyön menetelmien hyödyntämistä erilaisissa vaativissa kohtaamis- ja vuorovaikutustilanteissa. Sosiaaliohjaus ottaa huomioon asiakasturvallisuuden sekä asiakkaan oikeusturvan toteutumisen sosiaalipalveluissa.

Sosiaaliohjaus on vakiintunut sosiaalialan työmuoto ja sen merkitys tunnistetaan sosiaalityön rinnalla sosiaalihuollon eri palvelutehtävissä. Työssä koordinoidaan ammatillisesti monialaista verkostoa sekä otetaan mukaan asiakkaan läheisverkostot. Sosiaaliohjaus edellyttää laaja-alaista osaamista sosiaaliturva- ja palvelujärjestelmästä, sekä lainsäädännön tuntemusta. Sosiaaliohjaus perustuu yhteiskunta- ja käyttäytymistieteelliseen tutkimukseen. Niiden, ja työn vaikuttavuustietoon perustuen sosiaaliohjauksen käytäntöjä kehitetään. Sosiaaliohjauksessa huomioidaan myös sähköisten palveluiden lisääntyminen sekä muut palvelujärjestelmissä ja yhteiskunnan rakenteissa tapahtuvat muutokset ja niiden vaikutukset asiakkaiden arjessa.

Osaamisen taso ja vaativuus

Sosiaaliohjauksen tehtävä on vaativa ja edellyttää sosiaalihuollon ammattihenkilön laaja-alaista asiantuntemusta ja koulutuksen tuomaa pätevyyttä (sosionomi AMK, YAMK, geronomi AMK, YAMK). Korkeakoulututkinto varmistaa osaamisen toimia eettisesti haastavissa tilanteissa ja julkisen vallan käytössä hyvän hallinnon periaatteita noudattaen. Ammattikorkeakoulututkinto soveltuu monipuolisesti sosiaaliohjauksen eri tehtäviin, ylempi ammattikorkeakoulututkinto tuo kelpoisuuden työskentelyyn erikoissosiaaliohjauksen ja sosiaaliohjauksen johtamisen tehtävissä.

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneen sosionomin (AMK) osaaminen vastaa EQF 6 -tasoa, joka sisältää laaja-alaiset ja edistyneet tiedot sekä kyvyn ratkaista monimutkaisia ongelmia. Tutkinto antaa valmiudet toimia tehtävissä, jossa arvioidaan asiakkaan palvelutarpeita, suunnitellaan, tehdään päätöksiä, koordinoidaan sekä arvioidaan palvelukokonaisuuksia ja niiden vaikutuksia. Tavoitteellisessa asiakastyössä hyödynnetään julkisia, yksityisiä ja kolmannen sektorin palveluita. Monialainen työ vaatii vahvaa ammatillista vuorovaikutusta ja taitoa viestiä ymmärrettävästi ja rakentavasti eri toimijoiden suuntaan.

Sosiaaliohjauksen eri tehtävissä vaaditaan itsenäisyyttä, johtamistaitoja, päätöksentekokykyä sekä vastuuta asiakkaiden, yksilöiden ja ryhmien hyvinvoinnin edistämisestä. Korkeakoulutuksella varmistetaan, että sosiaaliohjauksessa on käytettävissä ammatillisesti päteviä henkilöitä, jotka kykenevät luoviin ratkaisuihin uusissa tilanteissa, kykenevät työskentelemään hankkeissa, moniammatillisissa tiimeissä sekä itsenäisissä alan asiantuntijatehtävissä vastuullisesti. Sosiaaliohjauksen tehtävissä on merkityksellistä nähdä yhteiskunnan toimien vaikutuksia asiakkaiden elämään ja kykyä niiden kriittiseen arviointiin rakentavasti ja ratkaisuja etsien.

SOAMK – Suomen ammattikorkeakoulujen sosiaalialan
koulutuksen verkosto

Sosiaalialan korkeakoulutettujen
ammattijärjestö Talentia ry

Lähteet / Aineistot

Forsell, M., Lastikka, S. & Väyrynen, R. 2025. Sosiaalipalvelujen yleisyys Tarkastelu perustuen asiakasasiakirjojen metatietoihin vuodelta 2024 neljällä hyvinvointialueella. THL Työpaperi 50/2025. Saatavissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/152259/URN_ISBN_978-952-408-609-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ARENE. 2022. Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisistä kompetensseista ja niiden soveltamisesta 2022. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. Saatavissa <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2022/Kompetenssit/Suositus%20ammattikorkeakoulujen%20yhteisiksi%20kompetensseiksi.pdf?t=1642539572>

EPerusteet. 2024. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto – asiakkaan kohtaaminen ja ohjaaminen. Saatavissa <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/amatillinen/8531450/tutkinnonosat/8583568>

Helminen, J. 2022. Sosiaaliohjauksen tekijät ja tehtävät. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/782653/DIAK_TYOELAMA_27_web.pdf?sequence=2

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015. Finlex. Saatavissa: https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/817#chp_1__sec_3

Laki tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä 93/2017. Finlex. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2017/93>

SOAMK. 2023. Sosionomi AMK-tutkinnon kompetenssit. Saatavissa <https://www.sosiaalialanamkverkosto.fi/wp-content/uploads/2023/04/SOSIAALIALAN-AMMATTIKORKEAKOULUTUKSEN-KOMPETENSSIT-2023.pdf>

STM. 2024. Sosiaalihuollon porrasteisuus uusissa sote-rakenteissa: Nykytila ja ehdotukset. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2024:5. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/bcdc7a28-8d94-4b95-86a1-1a9d0cc21956...>

Suomen palveluohjausyhdistys ry. 2025. Mitä palveluohjaus on? Saatavissa <https://www.palveluohjaus.fi/mita-palveluohjaus-on/>

Talentia. 2025. Maailman vaikein työ – Sosiaalialan korkeakoulutetut kantavat vastuuta yhteiskunnan haasteista. Saatavissa: <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70801367/maailman-vaikein-tyo-sosiaalialan-kekeakoulutetut-kantavat-vastuuta-yhteiskunnan-haasteista?lang=fi>

THL. Palveluohjaus. Saatavissa <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytantoja/palveluohjaus>

Valtioneuvoston asetus tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä 120/2017. Finlex. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2017/120>